

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
อักษรย่อและสัญลักษณ์	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการ	34
บทที่ 4 ผลการทดลองและวิจารณ์	40
บทที่ 5 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	68
เอกสารอ้างอิง	70
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก สูตรที่ใช้คำนวณทางสถิติของ NIR	76
ภาคผนวก ข ข้อมูลอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศ	80
ประวัติผู้เขียน	87

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
2.1	ลักษณะประจำพันธุ์ของถั่วเหลืองพันธุ์อายุเก็บเกี่ยวปานกลาง	5
2.2	ปริมาณโปรตีนของถั่วเหลืองพันธุ์ต่างๆ	10
2.3	ตำแหน่งแถบในสเปกตรัมเนียร์อินฟราเรดที่สำคัญ	15
2.4	ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการใช้เทคนิค NIR	28
2.5	แนวทางการอธิบายความสามารถของสมการเทียบมาตรฐานด้วยค่า RPD	32
2.6	การอธิบายความสามารถของสมการทำนายด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)	32
4.1	ข้อมูลทางสถิติของตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการเทียบมาตรฐานปริมาณความชื้น และกลุ่มทดสอบสมการของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60 ที่เก็บรักษาเป็นเวลา 5 เดือน	41
4.2	ผลของสมการเทียบมาตรฐานของปริมาณความชื้น ด้วยเทคนิค PLSR	43
4.3	ข้อมูลทางสถิติของตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการเทียบมาตรฐานปริมาณโปรตีน และ กลุ่มทดสอบสมการของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง	46
4.4	สมการเทียบมาตรฐานปริมาณโปรตีนของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง สร้างจากข้อมูลสเปกตรัมแปลงข้อมูลด้วย MSC, 2 nd derivative และ MSC – 2 nd derivative	47
4.5	ข้อมูลทางสถิติของตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการเทียบมาตรฐานปริมาณไขมัน และ กลุ่มทดสอบสมการของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง	50
4.6	สมการเทียบมาตรฐานปริมาณไขมันของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง สร้างจากข้อมูลสเปกตรัมแปลงข้อมูลด้วย MSC, 2 nd derivative และ MSC – 2 nd derivative	52
4.7	ข้อมูลทางสถิติของตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการเทียบมาตรฐานเปอร์เซ็นต์ความงอก และ กลุ่มทดสอบสมการของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง	55
4.8	สมการเทียบมาตรฐานเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง สร้างจากข้อมูลสเปกตรัมแปลงข้อมูลด้วย MSC, 2 nd derivative และ MSC – 2 nd derivative	56
4.9	ค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบทางเคมีของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60 ที่เก็บรักษาเป็นเวลา 5 เดือน	59

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 ส่วนประกอบของเมล็ดถั่วเหลือง	8
2.2 ลักษณะการงอกของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง	9
2.3 ภาพวาดเครื่องมือที่ Sir William Herschel ใช้ขณะค้นพบรังสีอินฟราเรด	13
2.4 ตำแหน่งรังสีเนียร์อินฟราเรดในแถบสเปกตรัมแม่เหล็กไฟฟ้า	14
2.5 การเปลี่ยนแปลงระดับพลังงานการสั่น	17
2.6 การเปลี่ยนแปลงระดับพลังงานการสั่นแบบโอเวอร์โทนของ โมเลกุลที่ดูดกลืนรังสี เนียร์อินฟราเรดตามกฎการสั่นแบบแอนฮาร์โมนิก	20
2.7 เปรียบเทียบค่าการดูดกลืนในแถบ โอเวอร์โทนอันดับต่างๆ	21
2.8 อุปกรณ์ใส่ตัวอย่างสำหรับเมล็ดธัญพืช	23
2.9 อุปกรณ์ใส่ตัวอย่างแบบผง	24
2.10 อุปกรณ์ใส่ตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายแป้งเปียก	24
2.11 อุปกรณ์ใส่ตัวอย่างสำหรับของเหลว	25
2.12 อุปกรณ์วางผลไม้	26
2.13 อุปกรณ์วางเมล็ดเดี่ยว	27
4.1 สเปกตรัมดั้งเดิมของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60 ที่เก็บรักษา เป็นระยะเวลา 5 เดือน	40
4.2 สเปกตรัมของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60 ที่แปลงข้อมูลด้วย MSC – 2 nd derivative ของสมการเทียบมาตรฐานปริมาณความชื้น	42
4.3 สัมประสิทธิ์การถดถอยของสมการเทียบมาตรฐานปริมาณความชื้นของ เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60	44
4.4 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความชื้นที่ได้จากการวิเคราะห์ทางเคมี และค่าที่ได้จากการทำนายด้วยสมการ (a) ตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการ และ (b) ตัวอย่างในกลุ่มทดสอบสมการ	45
4.5 สเปกตรัมของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองที่แปลงข้อมูลด้วย 2 nd derivative ของสมการเทียบมาตรฐานปริมาณ โปรตีน	46

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
4.6 สัมประสิทธิ์การถดถอยของสมการเทียบมาตรฐานปริมาณโปรตีนของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60	48
4.7 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณโปรตีนที่ได้จากการวิเคราะห์ทางเคมีและค่าที่ได้จากการทำนายด้วยสมการ (a) ตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการ และ (b) ตัวอย่างในกลุ่มทดสอบสมการ	49
4.8 สเปกตรัมของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองที่แปลงข้อมูลด้วย 2 nd derivative ของสมการเทียบมาตรฐานปริมาณไขมัน	51
4.9 สัมประสิทธิ์การถดถอยของสมการเทียบมาตรฐานปริมาณไขมันของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60	53
4.10 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณไขมันที่ได้จากการวิเคราะห์ทางเคมีและค่าที่ได้จากการทำนายด้วยสมการ (a) ตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการ และ (b) ตัวอย่างในกลุ่มทดสอบสมการ	54
4.11 สเปกตรัมของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองที่แปลงข้อมูลด้วย MSC - 2 nd derivative ของสมการเทียบมาตรฐานเปอร์เซ็นต์ความงอก	55
4.12 สัมประสิทธิ์การถดถอยของสมการเทียบมาตรฐานเปอร์เซ็นต์ความงอกของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60	57
4.13 กราฟความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์ความงอกที่ได้จากการเพาะเมล็ดและค่าที่ได้จากการทำนายด้วยสมการ (a) ตัวอย่างในกลุ่มสร้างสมการ และ (b) ตัวอย่างในกลุ่มทดสอบสมการ	58
4.14 ค่าเฉลี่ยของความงอกของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60 ที่เก็บรักษาเป็นเวลา 5 เดือน	60
4.15 ค่าของอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศ และความชื้นของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60 ที่เก็บรักษาเป็นเวลา 5 เดือน	61
4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์ความงอกกับระยะเวลาในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60	62

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณโปรตีนกับระยะเวลาในการเก็บรักษา เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60	63
4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณไขมันกับระยะเวลาในการเก็บรักษา เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่ 60	64
4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณโปรตีนกับความงอกของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่	65
4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณไขมันกับความงอกของเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเชียงใหม่	66

อักษรย่อและสัญลักษณ์

IR	Infrared radiation
NIR	Near infrared
MID	Middle infrared
FIR	Far infrared
NIRS	Near infrared spectroscopy
PLSR	Partial least squares regression
R	Correlation coefficient
R ²	Coefficient of determination
SEC	Standard error of calibration
SEP	Standard error of prediction
RPD	Ratio of standard deviation of reference data in validation set to SEP
F	Number of factors used in the calibration equation
Bias	Average of difference between actual value and NIR value
*	Indicates significant difference at 95% confidence
ns	Means no significant difference at 95% confidence
X	Independent variables
Y	Dependent variables
2 nd derivative	Second derivative
MSC	Multiplicative scatter correction
CM 60	Chiang Mai 60